

Mythologia, Francfort, 1581 - VI, 03 : De Memnone

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre VI

Ce document est une version augmentée de :
[Mythologia, Venise, 1567 - VI, 03 : De Memnone](#)

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre VI

[Mythologie, Paris, 1627 - VI, 04 : De Memnon](#) est une transformation de ce document

---

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre VI

[Mythologie, Lyon, 1612 - VI, 03 : De Memnon](#) est une traduction de ce document

---

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia
Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ).

Présentation du document

Publication Francfort, André Wechel, 1581
Exemplaire Regensburg (Allemagne), Staatliche Bibliothek, 999/Hist.pol.1307
Format in-8
Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination p. 560-564

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses [Memnon](#)
Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 28/12/2018 Dernière modification le 25/11/2024

---

manet. quid enim cōmodi habemus, quod hominibus à Deo non sit? Hanc alij Terræ filiam & Titanis, alij nuntiam Titanis vocarunt, & ex Oceano emergere crediderunt: quia nauigantibus ex vnda, aut in planitie existentibus è terra exire appareat, & è luce Solis, quem antecedit. Nam oculorum acies ad certum interuallum pro facultate naturali locorum distantiam metiri potest, at hallucinatur propterea ob imbecillitatem & ob molem aeris inter aciem & distantia corpora interiecta, quæ spectantur. quare si quid longinquum metiri velimus, adhibenda sunt optice instrumenta, aut aliqua oculorum aciem adiuuantia & coarctantia. Efficit igitur turbidi aeris natura, & surgentium assidue vaporum, vt candida lux Solis his interiectis, cum tenuis illa adhuc sit, rubicunda & rosea Aurora videatur: quare roseū colorem, & roseos digitos, & auream sedem, & rubentes equos illi attribuerunt, qui ijdem sunt & Solis. Propter celeritatem motus illi curtus concessus est. Hanc niveos equos habere alij dixerunt, non ad surgentes vapores, sed ad ipsius lucis naturam intuentes. ac nunc dicatur de Memnone.

De Memnone.

CAP. III.

MEMNON fuit Auroræ Tithonique filius, qui habuit fratrem ex iisdem parentibus Emathionem, vt inquit Apollodorus libro tertio, & Hesiodus in Theogonia:

Τιθωνῶ δ' ἠὲς Τίτι μίμνονα χαλμοποροῦσιν,
 Αἰθίοπων βασιλῆα, καὶ Ἡμαθίωνα ἀνακτα.
*Asi Aurora parit Tithono Memnona fortem,
 Aethiopum Regem, Regem simul Emathionem.*

Hunc natū esse Thebis testatur Dionysius in situ orbis in his:

ἡμῖν ὅσοι Θῆβων ἐρικυδέα γαῖστ' ἄχοι,
 Θῆβων π' ἑστῶσι γυγίω ἑκατόμυλον, ἴβ' ἀγαγεῖσθε
 Μίμνον ἀπὲρ Διὸς ἰλὺ ἀπ' ἄρ' ἴππ' ἠΐ.
*Nam quis cunq, colunt Thebas & mania clara,
 Thebas Oxygias hecatompylas: hic vbi Memnon
 Surgentem caput Auroram complexibus arctat.*

Strabo lib. 17. Cissiam matrem Memnonis vocatam fuisse scribit. Hunc Æthiopum fuisse Regem, & ex Æthiopia ad bellum Troianum, vel potius è Suis Persarū ciuitate venisse, ait Paus. in Phocesium rebus. nam omnes illas nationes Memnon ante bellum Troianum debellauerat, quæ mediæ fuerunt vsque ad flumem

fluvium Choaspē. Memorie prodidit Strabo lib. 16. nō procul à Ptolemaica ciuitate Ægypti, in vrbe Abydo fuisse regiam Memnonis mirificè è lapide totam extructam, & labyrinthum præterea eiusdem operis, quem Memnonium vocarunt. Hunc ad bellum Troianum Priamo opem ferentem accessisse constat, qui fortiter singulari certamine cum Achille commisso occubuit. Hic vbi fuit percussus, fons scaturit, de quo aquam sanguineam fluere dicebant quotannis, quo die ille fuit cæsus, vti catmina testantur Calabri:

ἔστι γὰρ αἰματὸς τετραφιδῶν ἐπιόσσει αἶαν,
ἐπέτα μίμνονος ἡμῶρ ἢ Λυγρὸν, αἶ ἢ κένος
γίταν.

*Sanguine qui tinctus sitientes alluit agrat,
Memnonis Et lux est tristis, qua concidit ille.*

Ferunt illum post cædem apud Paltum Syriæ iuxta Badam fluvium fuisse sepultum, vt scripsit Simonides poeta. Atque supra Æsapi ostia humatum fuisse testatur Strabo libro 13. quare vicus qui proximus fuit, Memnonius vicus dictus est. Scriptum reliquit Pausanias in Laconicis Memnonis ensẽ totum ex ære fuisse Nicomedis cum hasta, quæ imas tantum partes & cuspidem æreas haberet, in templo Æsculapij depositum. Fuerunt qui dixerint Aurorã impetrasse à Ioue, vt cum Memnoni rogo imponeretur, verteteretur in auem: quod etiam contigisse dicitur, vt ait Ouidius lib. 13. Metamorph.

*Memnoni orb a meo venio, qui fortis frustra
Pro patre tulit arma suo, primūq; sub annis
Occidit à forti (sic Dii voluisti) achille.
Da precor huic aliquem solatia mortis honorem,
Summe Deum rector, maternaque vulnera leni.
Iupiter annuerat, cum Memnonis arduum alto
Corruit igne rogi nigrique volumina fumi
Infecere diem: veluti cum flumina natis
Exhalant nebulas, nec sol admittitur infra.
Atta f. nulla volat glomerat aq; corpus in vnum
Densatur, faciemque caput, fumi que colorem
Atque animum ex igni: leuias sua prabuit alas.*

Dictæ sunt & aliæ complures aues Memnoniæ vocatæ ex eodem rogo exiliisse, quæ inter se pugnantes in rogi relapsæ pro inferis se Memnoni consecrarunt. Theocritus ipsum etiã

Memnonem in auem muratum circa rogam volasse, rogam-
que lustrasse commemorat in epitaphio Bionis, cum de eade
quereretur, ut est in his carminibus:

ἢ τόσον ἠώοισιν ὁ ἀγάλμασι παῖδα τὸν Ἀῦτος
ἐπὶ ἄμφω πρὸ σῶμα κινύριτο μέμνονος ὄρει.

Non sic auro a natum in conuallisibus iouis

Memnonis est iunulum lustrans conquesta volueris.

Scriptum reliquit Lucianus in Philopseudo miraculum illud
statuæ Memnonis fuisse celeberrimum, quippe cum statua il-
lius quæ fuit in templo Serapidis in Ægyptiis Thebis erecta,
sponte sua, cum radius Solis tangeretur, litauem sonum emit-
teret, atque nescio quid lacrymabile sub Solis occasum, cum
matris aduentu lacturi, tristari discessu putaretur, ut testatus est
etiam Cor. Tacit. Et Suidas in his: τὸ δὲ ἀγάλμα τετραπόδιον
πρὸς ἀκτίνα, μήπω κινεῖσθαι λίαν δὲ ἔχει μίλατος (εὐμπερι-
κίνα δὲ τὸ πρόθε ἀμφὸ κατὰ τὴν ἀγάλματι πρὸς τὴν ἐπὶ αὐ-
τάλα, καὶ τὰς χεῖρας ἀπὸ τοῦ ὄρατος ἐπὶ τὴν θάλασσαν. καὶ ὁμοίως
γὰρ ὡς ὄρη τῶ ἰπανίσταται τὸ χῆμα γέτο. καὶ τὸ ὄρατος ἔστ,
καὶ ὁμοίως τῆ σέματος, ὡς φησὶ ξέμενος ἀδουσι καὶ τὸν μὲν ἄλ-
λον χροῖον ἦτιον θαυμάσια φασίν· ἔγω γὰρ ἰσχυρὰ φαίνονται·
προβαλέσας δὲ τὸ ἀγάλμα τῆς ἀκτίτος, (τῆτο δὲ γένηται πε-
ρὶ ἡλίου ἐπιτολάς) μὴ καταχρῆν τὸ θαῦμα. φησὶ γὰρ μὲν γὰρ
παραχρῆμα τῆς ἀκτίτος ἐλεύσας αὐτῶ ἐπὶ σῶμα· φαίριος δὲ
ἐπίσας τὸς ὄρατους δόξαι πρὸς τὸ φῶς, οἷα τῶν ἀνθρώπων οἱ
ὄφθαλμοὶ τότε φωτῆσαι λίγασιν, ὅτι τῶ ἡλίῳ δεκτῆ ὑπαίτιασται,
καὶ ἄλλοι τὸ κρητῆτον ὄρατοι θραπύοντες. *Hac autem statua
ad radios solis conuersa est, impubis adhuc, e nigro lapide.
atque pedes ambo falsi sunt ad Dadali artium imitationem,
cum manus super sede recte firmentur. ita vero constat a
est, ut velle consurgere appareat. atque oculi & qua sunt
voci omnia instrumenta, videntur velle loqui. cateris qui-
dem temporibus minus mirabile illud videri dicunt: at
radio statuam attingente (quod fit oriente Sole) non potest
non videri mirabile, cum radio in os incidente statua lo-
quatur. oculi hilares apparent ad lumen tanquam homi-
nis, qui tunc latentur Sole. nam Soli videtur assurgere tan-
quam serus bene morati domino accedenti. Hanc statu-
am etiam reddere responsa consueuisse antiqui dixerunt. Fa-
ma est statuam ipsam nigri lapidis fuisse, quæ sonum illum
emitte.*

mitteret. Scribit Strabo libro decimosextimo: se Thebas in Ægyptum aliquando contendisse, ubi duo altissimi erant colli ex integris lapidibus inter se propinqui, quorum alterius superiores partes iam conuerant ob terræ motum: huius pars illa quæ reliqua erat super basē, circiter horam primam, ut inquit, sonum emisit haudquaquam magnum ingenti præsentē multitudine. Sic enim erat artificiosè in ipsa basē incisa. Neque hoc erit sanè incredibile, si quis quanta vis sit scientiæ cognouerit, aut si Thebanorū sacerdotum præstantiam in astronomicis philosophicisque rebus intellexerit. Non enim illi inter scorta immundissima, neq; inter lurcones vino graues maiorem ætatis partem degebant: sed quod reliquum erat temporis ab administratione sacrificiorum, id totum in honestissimis rerum vel naturalium vel diuinarum studiis contemplationibusque transigebant. Atqui Zezes Chil. 6. histor. 64. Cipsum ait vocatum fuisse Memnonem ab Ægyptiis, & columnam rubri varij lapidis fuisse, quæ sonum illum emitteret: lectum quidem per diem, quia lætaretur matris præsentia, at lugubrem per noctem, quia doleret illius discessu. Alij sanè scriptores a Zeze dissentiunt, quia Memnonem in Ilio fuisse sepulcrum: at non in patriam relatum crediderunt. Atq; tot sunt dicta fabulosè de Memnone.

Memnonem Auroræ Tithoniq; filium fuisse dixerunt, quoniam is in orientis regionibus imperauit, quando & orientem Auroræ nomine vocarunt aliquando Latini, ut est id Virgil. in libro octauo:

*Hinc ape barbarica, Variisq; Antonium armis
Victor ab Aurora populis.*

Quod dictum fuit, quia sub ortum Solis, & auroræ ipsius tempore lenis aura plerumque oriatur. nam parua aura aurora dici videtur. Quod ad Troiam militauerit, quod cæsus fuerit ab Achille, quod honorificè sepultus fuerit, id totum non abhorret ab historia. Quod vero aues ex illius rogo euolauerint, illiq; immortalitatem Aurora impetrauerit à Ioue, quid aliud est, quàm antiquorum poetarum adulatio? nam illi ut propinquorum Regum gratiam aucuparentur, æternam & immortalē gloriam futuram ipsorum Regum dicebant, & quæ in omnes nationes perueniret, multa que fabulosis ornamentis, suauitate que orationis, tanquam horrenda pharmaca

suauioribus rebus condiderunt, ne simplex adulatio nauisam auditoribus moueret. Quæ ad eius statuæ mirabilitatem spectant, antiquorum artificum præstantiam patefaciunt, qui & colossos incredibilis magnitudinis ac artificij, & columnas admirabilis tum ponderis, tum etiam incisarum figurarum artificij, non solum erexerunt, sed etiam in longinquas regiones exportarunt. Tanta vetò fuit in coniungendis lapidibus scientia, ut vel diligentissimè rimantibus nulla apparetet coniunctio, quare præclare dictum est in eam pyramidem, quæ fuit ex Ægypto Romam comportata:

Si lapis est unus, dic qua fuit arte leuatus?

Si duo, vel plures, dic ubi congeries?

Quod ad mores vitæque institutionem attineat, nihil in Memnone esse conspicio, quare tota ferè est historica explicatio. At nunc de Tithono dicamus.

De Tithono. CAP. IIII.

TITHONVS, quem ob corporis elegantiam amatum fuisse ab Aurora inquit, Laomedontis fuit filius, fraterque Priami, ut fama est: cum tamen diuersæ matres horum fuisse memorentur. Aiunt enim matrem Priami fuisse Leucippen, at Tithoni alij Strymo, alij Rhœo Scamandri filiam. Inquit Tithonum in cælum fuisse portatum cum ab Aurora amaretur, illique à Parcis immortalitatem fuisse impetratam: sed cum oblita fuisset Aurora petere etiam ne senesceret, Tithonus in tantam venisse senectutem dicitur, ut infantulorum more in cunis agitated quiesceret. Verum denique in cicadam dicitur fuisse conuersus, quæ mutatis prioribus exuiis vel senio confectæ non occidunt, sed iuuenescunt. Hanc fabulam ita attigit Horatius libro secundo Carminum:

Læga Tithonum minus senectus.

Illud autem passus fuisse creditur propter dolorem, quem audita Memnonis filij morte percepit: nam tanquam euolaturus ad videndum filium brachia concussit, quare alæ tum primum illi natæ fuisse dicuntur. Id asserit idem poeta in libro primo, cum dicat illum qui immortalitatem assecutus fuisse videbatur, cuique alæ exortæ sunt, tandem occidisse: *Tithonumque remotum in antra*. Alij tamen dicunt illum Auroram precatum fuisse ut posset immortalitatem deponere, cum pro-

ptet